I.

B21

Medus maize.

Šosvētdien Annelei apsolīts lielais ciems: Laukmales. Kā no baznīcas ejamā laika viņa jau skraida, durvis dauzīdama, iekšā-ārā, vienreiz ar Karlīni pašās krūtīs saskriedamās.

"Kur tad nu, kur tad nu kā sisenis spārnos?"

"Uz Laukmalēm, laid!"

"Ak tad nu gan uz to Kanaana zemi, kur tas piens un medus tek."

"Kā tu to zini?", Annele brīnās, jo ari māte patlaban teikusi: "Laukmalēs nu pats lielais medus laiks. Ērkšķogas ari jau nāk gatavas".

Ērkšķogas ir ērkšķogas. Tās jau Annele pazina visu vasaru. Zaļas un cietas podziņas. Skābas, skābas! Lielie saka, ka viņas, ar lielu gaidīšanu, kādreiz ari paliekot mīkstas un saldas, bet to jau nu gan Iļenos nepiedzīvos aiz tā vienkāršā iemesla, ka viņu vairs nemaz nav, ne pie viena krūma. Bij, bet nu vairs nav.

Bet kas ir medus? Lai Annele taujā kuŗam prātam grib, neviens nekā par to nezin. Tikai tik daudz dzirdēts, ja lielie gribēja atzīmēt ko jauku, tad, gārdinādamies, teica: "Saldš kā medus! Gārds kā medus!"

"Kāds tas medus īsti ir?" Annele vaicāja māti, kad tās bij ceļā uz Laukmalēm. "Vai tāds kā tītiņi, vai kā naktsvijoles?"

"Ej nu ej, muļķīte! Tītiņi un naktsvijoles! Vai tās ēdamas? Nu, ko es tev varu pateikt? Nu jau tu pate redzēsi", māte atteica.

Tā jau bij arvienu. Lielie nekad neka nezināja pateikt uz svarīgiem jautājumiem. Tik ir bija "to jau tu pati redzēsi."

Iznākot no meža, Laukmales ne tik vien nāca redzamas, bet drīz

RVLM
33689 Bstg R2
3

ari dzirdamas.

Itkā jau no tālúma saucot viešņas skanēja pretī plēsīga kņada. Rēja visos stūros.

"Vai, kas suņu!" Annele nobijās.

"Nekas, nekas! Suņi mūs nemaz neredzēs," mierināja māte, nogriezās no ceļa un taisni pa iemītu papuves taciņu gāja uz dārzu, kuŗa aizmugurē bija mazi, žogā itkā paslepus ietaisīti vārtiņi. Iegāja dārzā un bij drošībā. Kāds suns gan bij izskrējis pretī, uz papuves lauku, bet redzēdams nācējas nozudušas, noostīja vēl, riedams, pēdas līdz dārzam, tad vien un aizskrēja. Redzams, ka atnācējām šo bij izcilus tiesības, pret kuŗām būtu bijis velti kaŗot.

Dārzā stāvēja rindā lielas ābeles, rindā ērkšķogu krūmi, dzeltēnām ogām. Annele pārskrēja viņām ar priecīgu iepazīšanās skatu ; lielos puduŗos smaržoja biškrēsliņi, ziedēja , ķeizarkroņi, kurpītes, bet pie pašiem istabas logiem vēl bij sevišķi aizžogots puķu dārziņš, apaļām dobītēm; tajās auga svešādas puķes, no kuŗām Annele tik pazina kriņģeles un samtenes; citas māte nosauca svešos vārdos: asteres, lefkojas, lauvmutes. Dobīšu starpas un plašā istabas paspārne bij tīri atslaucītas un dzeltēnām smiltīm nokaisītas.

Veŗot vārtiņus, šaurājā istabas logziņā pasitās pretī sievietes seja. Tūlīt dzirdēja durvis atbultējam un laipni runājam: "Tādi ciemiņi, tādi mīļi gaidīti ciemiņi! Nākat tik nu iekšā, nākat! Suņa te vairs nav."

Gandrīz Annele būtu piemirsusi nobučot Laukmalietei roku, kā bij cieši pieteikusi māte, tā viņai jāskatās, kāda tā Laukmaliete: gaŗa, kalsneja, drusku uz priekšu salīkusi, prāvu degunu, lielām bāli zilām acīm, taisni atšķirtu celiņu, gar ausīm apglaustiem tumšiem matiem;

RVLM
33683 Bréj R2
3

raibu, īsu katuna jaku, strīpainu svētdienas priekšautu un tik mīlīgu balsi, kādu Iļenos neviens neprata izrunāt.

"Vai ta tā tava mazā?" viņa jautā mātei un ari pate atbild, kā ari atbild uz mātes jautājumiem. "Nu kā tad. Nu kā tad! Atnācis nu gan reiz tas ciemiņš tai manai Ancītei. Gaidīšana jau bij liela. Dievs t

kāds nu būs prieks, kad pārnāks! Ne, ne, manas meitas jau nav vis mājā. Aizgāja papum līdz apstaigāt laukus un tad līdz upei ari aizskries. Tur jau viņai tā lielā laušanās, bet ar meitām vai ganu meiteni neerīkstu laist. Kad nu šodien papam vaļa, tad jau nu novēlu ar to prieku. Bet nu jau labs laiciņš ka prom, drīz vajaga būt mājā. Nākat nu tikai iekšā, lielājā kambarī, atpūtināt kājas."

Tikko bij pārkāpts kambara sliegsnis, bet pats kambaris vēl tikai migloja Anneles skatā, kad no kaut kurienes nokrita dzeltēni pelēks pluskatains kamols un ar niknu:"Vau, vau, vau, vau! pievēlās viešņām pie kājām. Laukmalietes:"še,še" atgrūsts nost, atsprāga ripeniski uz otru kaktu, bet atkal no turienes:"Vau,vau, vau, vau!" drāzās tām no jauna virsū. Šis negaidītais uzbrukums Anneli nobiedēja mēmu: Laukmalēs nāca sūņi no visiem kaktiem.

"Še, še, fort, Bižū, fort!Wirst du wohl! Fort! Laukmaliete sauca bez apstājas un rāja svešādā mēlē mazo negantnieku, bet nevarēja to ātrāki savaldīt, kāmēr neietvēra plaukstā viņa plustas kataino galvu. Bet vēl no plaukstas ārā nikni rūca, zobus ņirgdams un melnas, spožas ačteles pret viešņām šaudīdams.

"Nebaidies, nebaidies! Viņam jau tik tā riešana. Kost jau viņš nekož".

"Tas jau tāds niecinš, kā klēpja sūnītis," teica māte.

"Tāds jau ari ir. Dabūjām no lielas mātes Lerijas. Mana Ancīte

RVLM
33689 Orig R2
3

dikti tādu kāroja un tad nu ari darījām bērnam to prieku."

Annele nu dzirdēja, ka Laukmaļu meiteni, ar kuŗu tā bij vārda māsa, nesauca vis Anneli, bet Ancīti un viņai bij pašai savs suns. Un vēl klēpja suns! Tā bij varena lieta!

"Apsēžaties un paciemojaties, es tūlīt ienākšu," Laukmaliete teica un: "ruhig, Bižū, nu!" norādama šuneli pazuda no istabas.

Annele nu netraucēti varēja apskatīt kambari. Tas izskatījās daudz mazāks, nekā Iļenu lielais kambaris, bet lietu viņa bij trīsreiz vairāk. Augstiem spilveniem uztaisītas gultas, spožs,dzeltēns skapis, liels galds, krēsli un pie vienas sienas tāds kā sols, kā gulta ar muguras un sānu atzveltnēm, melnu ādu pārvilkts.

"Kāda jocīga gulta!" Annele čukst, pirkstu pacēluse, pret kuŗa rādītāja virzienu no tās pašas"gultas" pluskatainais kamols atkal izlec
ar savu: "vau, vau, vau!"

"Tā nav gulta, to sauc par zopādi, tā ir smalka lieta."

"Zopāde, zopāde, bet ko Laukmaliene dara ar tādu zopādi?"

"Nesaki: Laukmalene. Tā ir Laukmaļu mama. Bet tu viņu sauc par tanti un papu par onkuli. Tu zini: tas ir tēva brālis.

Ja, to Annele zin.

"Mama, papus, tante, onkulis," viņa skaita un domā, ka būtu labi, ja nevajadzētu tos nosaukt ne šā, ne tā, jo mazājiem cilvēkiem ir kauns lielos saukt vārdā un vispāri viņu runas ar lielājiem nav gaŗas.

Laukmaļu mama iznāca un uzņēma atkal valodu par Bižu: "Tā jau ir tā. Citam kādam jau liela māte ne par ko nebūtu devuse kucēnu no savas Lerijas, bet kad nu papus ieprasījies savai meitai, tad jau tūlīt žēlīgi ari novēlējuse." Stāstīja vēl daudz par kucēnu un viņa

niķiem. Un tā viņa darīja vairākas reizes savās gaitās iekšā-ārā iedama un runas pavedienu ienākot arvienu tai pašā vietā piesiedama, kur tas izejot bij notrūcis.

Pēdīgi tā ienāca no otras puses un aicināja:"Nākat nu nākat pacienāties ar medu, lai līdz palaunagam īsāka laiks un nesāk vēl gribētērs ēst."

Ieveda viešņas nelielā pieliekamā kambarī, kurā bij dažādi podi, grozi ar olām, pie sienām un griestiem pakārti saimniecības daikti, uz galdiņa dziļa, sietiņu apsegta mulda. Bet mazājā lodziņā, gar rūtīm rindām vien spindza un džingstēja lapsenes un tikko noņēma sietiņu, sāka griezties ap galvām, krita uz muldu. Muldā bij dzintardzeltēns biezs šķidrums, kas tecēja laukā no lielas stieņos sakrautas vasku kaudzes, kā sula no koka.

"Ak tu to smaržu!" priecājās māte.

"Tikko šodien nācis no stropiem, tad jau ar īsti to jūt. Nu,švēģeren, ķeries nu klāt," Laukmaļu mama laipni skubināja māti, pasniegdama tai gabalu maizes.

Otru tādu riecienu notriepa biezu kārtu caurspīdīga, dzeltēna medus un pasniedza Annelei, sirsnīgi novēlēdama.

"Nu, bērns, ēd nu un mielojies!"

"Nenotriep zemi, nenotriep drānas!" māte tūlīt laida pakaļ savu biedinājumu, jo medus no rieciena vida sāka kustēt kā dzīvs uz visām pusēm.

"Zini ko, bērns, ej labāk dārzā. Tur jau ir gatavas , varbūt vēl kāds ķirsis kur atlicis un šāda tāda oga. Tur bērniem šogad īstā vieta," tā Laukmaļu mama, lai dabūtu meiteni no acīm, pavēra durvis un izbīdīja to dārzā.

Annele stāvēja nezināma, kā īsti ķērties pie lietas. Medus tecēja uz pirkstiem. Viņa aplieca rikas malas uz iekšu, ieslēgdama kā muldiņā lipīgo straumi, bet tā čakli uzmeklēja katru burbulīti cepumā, kur izspiesties laukā ar nevaldāmu varu. Vajadzēja palikt abas rokas apakšā un turēt riku, līdzenu kā ūdeni.

"Nu, bērns, ēd nu!" viņa sevi skubināja Laukmaļu mamas vārdiem, bet klausīt neklausīja. Ja, ēd nu! Bet papriekš vajadzēja zināt, kāds viņš bij tas medus. Bij jānogaršo viens pats. Un labi novērojuse rikas vidu, viņa uzmanīgi iebāza tajā smeilu mēlītes galiņu.

Lipīgs, salds, dzēlīgi kņudošs!

Gārds?

Ne! Bij jānopurinas.

Annele nogaršoja vēlreiz.

Gārds?

Ne, ne!.....

Saldi dzēlēja kņudoņa pārskrēja mēli, smaganas, rīkli, izlaidās tirpinoša līdz kāju pirkstiem, sapurināja meiteni.

Ne, ne, ne! Medus maize tai nebij pieņemama.

Bet tas tak pasaules lielākais gārdums! Pamēģinās vēl reiz.

Gaŗiem zobiem paskrubināja rikas apmalas. Vēla un viļināja kumosu ilgi pa muti, norīt nevarēja, lai dara ko grib. Nekā nevarēja darīt. Viņa redzēja un zināja: medus maizi tā neēdīs.

Bet kur tad nu to liks? Kur to liks?

Nesīs atpakaļ, atdos Laukmaļu mamai, pateiks: "Tante, es negribu!" Taisni tai pateiks.

Bet kā to izdarīs? Vai to tā tik vienkārši varēs? Medus tak bij pie cilvēkiem augstā cieņā. Tik liels un rets gārdums, ka visi uz vi-

ņu sūkstījās lūpas laizīdami, un nu tāda maza mulķe meitene, svešās mājās ciemā atnākuse, ies un pateiks, ka viņa to negrib. Ko tad sacīs Laukmaļu mama, kas tik mīlīgi un vēlīgi viņai nupat iedeva maizi? Kādām acīm viņa tad uz to paskatīsies? Un Anneles pašas māte, atveduse to ciemā, visādi xxx piekodināšdama tai rātni uzvesties, un nu redzēdama, ka tā atraida tik retu ciema kukuli, ko tā teiks? Un ja ari nekā neteiks, bet tikai paskatīsies vien, tādām acīm, tādām acīm, kādas Annele nemaz nemīl un nekad negribētu redzēt!.... Ne, ne, maizi atpakaļ atdot nevar. Sejas, kas bij tik vēlīgas, padarīt bārgas, vai ari tikai vaicājošas un norājošas, ne, tad labāk - labāk tad noslēps maizi kautkur, zem krūmiem, zālē.

Bet tas ari nav viegli.

Annele noiet gaņo ogulaju rindu, pilnu ķekarainu, sulīgu, kārdinošu ogu; zem krūmiem nav tik gaņas zāles, kuŗās varētu noslēpt maizi, un ja ari būtu - cik viegli viņu šo varētu atrast pati Laukmaļu mama, pat pēc tam, kad Annele jau būtu aizgājuse, un ko tad gan viņa domātu par Anneli. Kas tā par meiteni, kas tik nerātni nometuse Dieva dāvanu, un kas tā par māti, kas uzaudzinājusi tādu nelāgu meiteni. Un kad ari neviens nomesto maizi neatrastu, viņa tomēr zinātu par to pati un viņai būtu vienmēr kauns par tādu savu izdarāšanu.

Tā meitene nonākuse dārza malā līdz žagariem pītam žogam. Tas nav augsts, mieti pa starpām vēl zemāki, apaļiem, plakaniem galiem, kā galdiņi. "Uzliec še tavu maizi", viņai iekrīt prātā. Ja, labākas vietas vairs nevar atrast." Annele palecas uz šķērskārts, un noliek maizi kā uz paplāti. Lai apēd tō putni. Lai paņem to kāds ārpus dārza gaņāmskrējējs kārumnieks.

Tas ir labi izdarīts. Rokas brīvas. Viņa noglauž tās rūpīgi gar

zāli, gar lapām, lai noiet lipīgums un saldums.Steidzoši izdara visu, jo tur jau skrien kāda meitene šurp, saukdama un meklēdama. Tā ir Laukmaļu Ancīte. Viņas sadodas rokas un ir tūlīt pazīstamas.

Ancīte ir liela runātāja un degtin deg parādīt ciemenei visas savas mantas; lelles un spēles. Lai tik šī skatās un brīnās. Bet viņa neprot neko skaļi apbrīnot, vai uzteikt, lai gan mazā saimniece ceļ priekšā vienu mantu pēc otras.

"Bet vai tu jau redzēji Bidžu?" viņa jautā ar uzsvaru, domādama nu tak reiz parādīt ko neredzētu.

"To pluskataino šuneli? To jau sauc Bižu."

"Mama kā viņu tā sauc, bet man patīk Bidžus. Bidžus ir tikpat pluskatains kā čigānu Didžus, to es tev parādīšu."

Un Annele atsien šunelim krēpaino spalvu uz abām pusēm kā bārdu, iespraužž vienā ļetnā skaliņu par džindžalu un vadā to pa istabu uz pakaļkājām dancinādama un jo šunelis rej un spirinas, jo skaļāki smiedamās un to visādi ersinādama. Bet Bidžus visu laiku zobus ņirgdams un vai apēstvdraudēdams, plēsās un lauzās - nevis pret Ancīti, tā īsto vainenieci, bet pret viešņu, itkā pareizi nojauzdāms, ka tā īstenībā ir visa šā nemiera cēlons.

"Tas bij Didžus, bet nu nāks Didžene," Ancīte pārgalvīgi sauca, palaida pagaidām šuneli brīvā, ielēca vienā no augstājām gultām, kuŗa bij kaudze glīti saliktu Laukmaļu mamas baznīcas lakatu, ka tā bij pārnākuse no dievvārdiem un nebij vēl paspējuse aiznest uz klēti. No lakatu kaudzes meitene izvilka gaŗu, spilgti raibu zīda šalli, kāda vienīgi tik bij Laukmaļu mamai un kādu tā sēja baznīcā,vai godos, visām citām par skaudību. Ar šalli rokā Ancīte tuvojās Bižum, kas bij jau atkal paguvis saritināties savā siltājā vietā uz

zopades, un acis blisinādams neuzticīgi vēroja un šad tad iekukstēdamies, biedināja: "Netaisi nu vairs jokus. Izies slikti."

Bet vai nu Ancīte šo klausīs! Lai tas rūc vai ņurd; lai rej, vai grasas pat zobus iecirst nerātnājās rokās, Ancīte ir liela, bet Bižus mazs, viņš dabū pa purniņu, ja negrib tā., kā Ancīte, un tad nu viņš, lai gan žēli smilkstēdams, grib ar un ļaujas apsieties šalli, tā kā Didžene: papriekš ap galvu, tad krusteniski pār krūtīm ar lielu mezglu uz muguras un gaņiem galiem kā asti. Aiz galiem turēdama Ancīte patlaban sataisās no jauna dancināt pa čiganiski savu Bidžu, kad atveras durvis un pāri kāda vīra lielājām kājām ar šmaugu lēcienu iešaujas istabā balti-raibs runcis. Uzreiz kā uguns pakulās. Viens pret otru, šņācošā švirkstoņā, runcis uz krēsla, no krēsla gultā, no gultas uz skapja; bet Bidžus nevaldāms pakaļ, kaukdams, smilkstēdams, riedams, veldamies kā kamols ar visu zīda šalli un ar visu šallē ieķērušos Ancīti.

Ancīte

Bidžus dabon spērienu, kaikdams glābjas pagultē, bet kūleniski noveļas pie varenā vīra lielājām kājām. Ienākušais Laukmaļu papus. Gludu,mierīgu seju, spulgām acīm skatās. Nesaka ne vārda. Mierīgi pacel novārtīto un saplēsto zīda drānu, niliek to gultā, mierīgi pacel pirkstu, paskatīdamies, kur tā meitene. Bet tās jau vairs nav. Tā jau ir paķēruse savu viešņu aiz rokas: "Laukā, laukā, iesim nu laukā!" Un iekam papus paspējis apgriesties, istaba tukša, Lai nu izbaras viens pats ar Bidžu un Muri par viņu lielājiem nedarbiem.

Sētsvidū Anneli sagaidīja pārsteigums. Tur stāv kāda sieva ar novazātu maizes gabalu rokā un skaļi teic Laukmaļu mamai, kas kopā ar Anneles māti nāk no kūtīm, kur tās apskatījušas teļus un citu jaunu radību:

"Redzat, mam, kādi Jums ļaudis! Kas tas tāds par grēka gabalu, kas jau tik izlepis, ka met suņiem riecēnus medus maizes!"

"Kādiem suņiem?" jautā Laukmaļu mama stingri.

"Šim pašam Turim", sieva rādīja uz melnu suni, kas stāvēja asti ievilcis un purnu pie zemes, itkā dziļi vainas apzinādamies.

"Rādi šur," mama teic, pienākdama klāt un tūlīt,ne labi ~~paskatījusi~~ nepaskatījusēs, sāk bārt suni: Ak tu, pagāns! Tā jau ir tā maize, ko es iedevu nupat tam bērnam. To viņš ir izrāvis meitenei no rokām. Vai ne ~~tā~~ tā?" viņa griezās pie Anneles un pate ari pa savam ieradumam atbildēja: " Kā tad, kā tad, viņš jau mums pieklīdis čiganu suns, rauj svelošo, gluži čigana daba, kā jau sacīt: kāds kungs, tāds kalps. Bet tu, bērniņ, nebēdā, nāc, dabūsi citu maizīti."

Paņēma aiz rokas Anneli, kuŗa aiz kauna un vainas apziņas nejaudaja pat elpot. Grēka gabals, bārgi un nikni bij teikuse sieva. Tas grēka gabals bij viņa.

Laukmaļu mama pasauca mīļi ari pate savu meitu: vai-tā negribot medus maizes?

"Es ne!" Ancīte atteica un palika laukā.

"Ak, kad tā varētu es ari pateikt! Tad būtu vaļā!" Annelei izskrēja caur galvu priecīgā doma, bet mute palika mēma. Viņa bij ciema bērns,bij vainīga, nedrīkstēja runāt pretī. Ar izbailēm skatījās, kā otru gabalu Laukmaļu mamas labā sirds mēroja vēl lielāku, neka pirmo. Ko nu tagad ar to darīs? Nobēdzināt to nekur vairs navarēja, jo Ancīte bij tagad biedros. Citādi nekas neatliks, būs jāapēd par sodu pirmitējam ~~pirmītējam~~ nedarbam.

"Nu ēd tak,tev jau medus tek lejā pa pirkstiem!" Ancīte skubināja saīguse. Viņai kaut kas nebij pa prātam. Varbūt tā medus maize.

"Es nevaru," Annele stomījās.

"Kāpēc tu nevari?"

"Negribu."

"Tad tu ar esi atēdusēs meda, tāpat kā es. Dod šurp to maizi!"

"Ko tu arīto darīsi?"

"Atdošu Turim! Se,se,se,Turi!" viņa skrēja sesināda ma suni, kas tecēja līdzās, kāri tai uz rokām skatīdamies, prom no ļaužu acīm, uz dārza iekšieni.

"Vai, Ancīt, kad atkal atdos Turim, tad mēs būsim grēka gabali. Sieva tā teica."

"Nu lai viņa teic. Ies klausīties, ko visas sievas kūko," tā Ancīte un tik lielmanīgi, itkā to būtu sacījusi pate Laukmaļu mama. Tad tā salauzāja maizi mazos gabaliņos un piedāvāja Turim. Bet Turis apošņāja maizi, kaunīgi pagrozīja galvu un neņēma.

"Turi!" Ancīte draudoši piesita kāju. "Vai ņemsi!"

Turis neņēma.

"Tā! Ari čiganu suns atēdies medus.

"Labi, atdošu Bidžum, atdošu citiem suņiem. Su,su,su, Bidžu, Remi, Pluska! Še maize!" meitene sauca kaut kur tālumā skatīdamās un iedomātos suņus aicinādama.

Tas ķērās Turim pie goda. Citam sunim savu piesolīto daļu atdot nevarēja. Ne,ne! Tad labāk norīs pats. Zaļganājās acīs iedegās kāre. Lēkādams un riedaņs tas tā atprasīja kumosu pa kumosam, skaļiem rējieniem apkārtni apdraudēdams, sāk:"Na, uzdrošinaties tik iekarot to, kas ir mans!"

Kad maize bij novietota suņa vēderā, ciemošanās Laukmaļos palika gluži jauka. Ancīte izvadāja savu viešņu pa visām augšenēm, pa visiem paspārņu kaktiem, kur bij viņai iemīļotas rotaļu vietas, izrunājās par savām un ievērojamāko Laukmaļu ļaužu gaitām, meitenes izskatījās pa visiem

lūkiem, no kuŗiem varēja labāki un tālāki pārredzēt dārzus un pļavas, viņas drīkstēja ieiet pa visām durvīm, jo Ancīte slēdza un aizslēdza kā pati saimniece. Annele iepazinās ar jaunu pasauli, viņai patikās klausīties māsicas stāstā, jo viņai bij citādi, jocīgi vārdi un izteikšana, tādi Laukmaļu vārdi, kādus nedzirdēja Iļģenos. Tā nemanot ēnas palika gaŗas un jaukās spēles un runas nepatīkami iztraucēja mātes balss: "Nāc nu, bērns, saule jau pie meža, jāsteidzas mājā."

Ja, te jau viņa bij, tā mājās steigšanās!

Bet vēl bij jāsalasa ogas ciema kukulim, vēl jāpaēd palaunags. Laukmaļu mama sauca iekšā.

"Nu jau Ancītei izies slikti, kad mama būs redzējuse saplēsto zīda lakatu," Annele domāja bažās par jauno draudzeni.

Bet lai gan Laikmaļu mamai, acis uzmetušai - ko viņa ari darīja - vajadzēja redzēt, kas noticis ar Šali, jo papus to tāpat bij uzmetis uz gultu, kā pacēlis, viņa nelikās tā zinot. Viņa izpurināja skaisto drānu, salocīja to kārtīgi un ar visu lakatu kaudzi aiznesa steigšus uz klēti. Ka Ancīte nedabūs ne bāriena, ne ari kādas citas tirdīšanas, tas bij skaidri redzams.

Laukmaļu mama pavadīja viešņas līdz vārtiem, bet Ancīte skrēja vēl lielu gabalu līdz, pa ežu, gar rudziem, rudzu puķes un kokolus plūkdama un Anneles pušķī likdama.

"Ej nu atpakaļ, bērniņ, nāk jau mežs," teica Anneles māte.

"Lai nāk. Man nav bail. Es varu izskriet visam mežam cauri." Ancīte lielījās, bet tad uzreiz aprāva soļus, padeva ātri roku un tad laida atpakaļ, nemaz vairs neatskatīdamies. Itkā ciemiņu nemaz vairs nebūtu bijušu.

Bet Annelei katra vārda galā vēl bij Ancīte un Ancīte. Tik pilna viņa bij no jaunā ciema un no šīs dienas piedzīvojumiem, ka par to vien runāja. Kad mātes atbildes nāca visai trūcīgas, viņa domās vēl staigāja pa Laukmalēm. Bet viena doma paspruka skaļa: "Kāpēc man nav tā, kā Ancītei?"

"Ancītei ir liela vaļa, tev tādas nevar būt", māte atbildēja kā norādama.

"Nevar būt, nevar būt?" meitene atbalsoja, un viņai likās, ka aiz ta "nevar būt" nostājās kaut kas smags. Bet nebij laika par to domāt. Mežs nāca pretī ar vakara vēsmām un saldām, saldām smaržām. Kad viņas gāja garām kādai avotaiņai vietai, kur lielos pulkos baltoja varenā smaržu izplatītāja, ķekaroti ziedaina strautmalīte uz augstiem, trauslīem kātiem, Annele palika stāvot, pievilka krūtis pilnas gaisa kā plēšas.

"Māt, skaties, skaties!"

"Kas tur ir?"

"Lūk, kāda man vaļa, liela vaļa! Tāpat kā Ancītei. Un bungoja abām dūrēm krūti.

"Kur tev ir tā vaļa?"

"Smaržo, smaržo!" meitene čukstēja aizgrābta, itka gribētu izdzert visu mežu.

"Jocīgs bērns!" māte smaidīja un papurināja galvu. "Kas šim tā par vaļu."